

LAHDEN TANHUUJAT RY

TAITEEN PERUSOPETUKSEN TANSSIN YLEISEN JA LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMAT

Tämä opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen vahvistaman taiteen perusopetuksen tanssin yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Opetussuunnitelmassa täsmentyvät Lahden Tanhujat ry:n tarjoaman tanssin opetuksen keskeiset lähtökohdat, tavoitteet ja opetuksen tehtävä.

Opetushallituksen määräys 38/011/2002

Sisällysluettelo

1. LAHDEN TANHUJAT RY:N TOIMINTA-AJATUS.....	3
2. TANSSIN PERUSOPETUKSEN YLEISEN JA LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TEHTÄVÄ, ARVOT JA YLEISET TAVOITTEET.....	3
2.1 Tanssitaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä.....	3
2.2. Arvot ja tavoitteet.....	3
2.3 Oppimiskäsitys.....	4
2.4 Tanssikoulutuksen ja opetuksen yleiset tavoitteet	4
2.5 Tanssin perusopetuksen laaja oppimäärä	5
3. TANSSIKOULUTUKSEN RAKENNE.....	5
Tanssikoulutus jakautuu kolmeen osaan:	5
3.1.VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS.....	5
3.1.1 Tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	5
3.1.2 Opiskeluympäristö ja opetusjärjestelyt.....	6
3.1.3 Oppilasarviointi.....	6
3 3.1.4 Todistus.....	6
3.2 TANSSIN PERUSOPINNOT.....	6
3.2.1 Tavoitteet ja keskeiset sisällöt opintokokonaisuuksittain.....	7
3.2.2 Aikuisten tanssiopinnot.....	7
3.2.3Opiskeluympäristö ja opetusjärjestelyt.....	7
3.2.4.Oppilasarviointi.....	8
3.2.5.Todistus.....	8
3.3 TANSSIN SYVENTÄVÄT OPINNOT.....	8
3.3.1 Tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	8
3.3.2 Opiskeluympäristö ja opetusjärjestelyt.....	9
3.3.3 Oppilasarviointi.....	9
3.3.4 Todistus.....	9
4 TANSSILAJIT.....	10
4.1 Suomalainen kansantanssi.....	10
4.2 Nykytanssi.....	10
4.3 Jazztanssi.....	11
4.4 Karakteritanssi.....	11
4.5 Etniset tanssit.....	11
4.6 Ajan ilmiöt.....	11
4.7 Esiintymistoiminta.....	12
4.8 Taiteidenvälisyys.....	12
4.9 Tanssitieto.....	12
4.10 Oppilaitoksen oma opintokokonaisuus.....	13
5 OPETUKSEN YKSILÖLLISTÄMINEN.....	13
6 OPPILAAKSI OTTAMINEN JA OPPILASPAIKAN MENETTÄMINEN.....	13
6.1 Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen.....	13
7 YHTEISTYÖTAHOT.....	13
7.1 Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa.....	13
7.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa.....	14
8 KULTTUURITOIMINTAAN OSALLISTUMINEN.....	14
8.1 Oman alueen kulttuuripalveluiden tuottaminen ja niihin osallistuminen.....	14
8.2 Kansallisen ja kansainvälisen tanssitaiteen ja sen kehityksen seuraaminen.....	14
9 OPPILAITOKSEN ITSEARVIOINTI.....	14

1. LAHDEN TANHUUJAT RY:N TOIMINTA-AJATUS

Lahden Tanhujat ry on yhdistys, jonka jäseninä toimivat Lahden seudulla erityisesti kansantanssiharrastuksesta kiinnostuneet eri-ikäiset henkilöt. Yhdistyksen tehtävänä on edistää ja ylläpitää suomalaista kulttuuria ja perinnettä tanssien, laulujen, perinnepelien ja kansallispukujen avulla. Ajan hengen mukaisesti Lahden Tanhujat tutustuttavat jäsenistönsä myös muihin tanssinlajeihin ja se voi antaa taiteen perusopetusta myös muissa tanssinlajeissa. Yhdistys järjestää tanssialan koulutusta ja harrastusta sekä esitystoimintaa ja levittää tanssitietoutta Päijät-Hämeen alueella.

Yhdistys järjestää tanssin sekä näyttämöilmaisun ja niihin liittyvien taidemuotojen opetusta. Opetus tukee tavoitteellista tanssin, näyttämöilmaisun ja musiikin harrastusta sekä oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opetuksen lähtökohtana on yksilöllisten erojen huomioiminen ja tavoitteena minäkuvaa ja itsetuntoa kehittävän taidekasvatuksen tarjoaminen. Oppilas nähdään oppimisprosessin aktiivisena osapuolena, jolla on mahdollisuus itse toiminnallaan vaikuttaa omaan oppimiseensa. Kaikilla oppilailla on mahdollisuus esiintyä yhdistyksen järjestämissä tilaisuuksissa.

Vuorovaikutus muiden tahojen kanssa nähdään taidekasvatustoiminnan tärkeänä osa-alueena, mikä luo uusia näkökulmia ja mahdollisuuksia toteuttaa opetusta. Lahden Tanhujat ry osallistuu paikallisen kulttuuritarjonnan toteuttamiseen tekemällä yhteistyötä muiden taiteen perusopetuksen antajien, taidekasvatusyhteisöjen ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Yhteistyön muotoja ovat erilaiset yhteisesti järjestettävät produktiot, konsertit, koulutustilaisuudet ja muut tilaisuudet, joissa oppilaat esiintyvät. Taidekasvatuksen kenttää seurataan myös kansallisella ja kansainvälisellä tasolla ajan ja resurssien sallimissa puitteissa.

Lahden Tanhujat ry voi antaa sekä yleisen että laajan oppimäärän mukaista tanssin perusopetusta.

2. TANSSIN PERUSOPETUKSEN YLEISEN JA LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TEHTÄVÄ, ARVOT JA YLEISET TAVOITTEET

2.1 Tanssitaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Myös alle kouluikäisille voidaan järjestää varhaisiän opetusta sekä opetusta voidaan järjestää myös aikuisille.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiselle taiteen harrastamiselle. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa.

Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältöä ja merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta eri alueilla. Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat valmiuksia hakeutua myöhempään opintoihin.

2.2. Arvot ja tavoitteet

Tanssinopetus perustuu käsitykseen ihmisestä fyysisenä, sosiaalisena, emotionaalisenä ja henkisenä kokonaisuutena. Opetus tapahtuu vuorovaikutuksessa oppilaiden ja opettajan kesken. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset erot ja valmiudet sekä tuetaan kutakin oppilasta hänen henkilökohtaisen kehitysprosessin mukaan.

Tanssinopetus perustuu yhteiseen opetussuunnitelmaan, jonka pohjalta kukin opettaja laatii omaan oppiaineeseensa liittyvän tarkennetun opetussuunnitelman. Tarkennetun opetussuunnitelman tulee olla siten laadittu, että oppilaan omaksuttavaksi tarkoitettu oppiaines laajenee ja syvenee pikkuhiljaa.

Ryhmädynamiikka ja ryhmän merkitys ovat oleellisia tekijöitä tanssin opetuksessa. Opettajan tulee luoda tunnilleen myönteinen ja turvallinen ilmapiiri, jossa oppilaat ovat tasavertaisia ja jossa he arvostavat sekä itseään että tovereitaan. Koulutuskurssien, tanssiproduktioiden ja muiden yhteisesiintymisten yhteydessä oppilaat toimivat myös yhteistyössä keskenään, mikä kehittää heidän sosiaalisia yhteistyötaitoja.

Opettaja antaa oppilailleen rakentavaa ja kannustavaa palautetta ja huomioi oppilaansa tasapuolisesti. Oppilarviointiin liittyen voidaan antaa palautetta oppilaalle kahden kesken. Oppilaan oma käsitys oppimisestaan ja edistymisestään huomioidaan siten, että opettaja rohkaisee oppilasta itse arvioimaan omaa oppimistaan ja edistymistään.

2.3 Oppimiskäsitys

Opetuksen lähtökohtana on käsitys oppilaasta oppimisprosessin aktiivisena osapuolena, joka itse toiminnallaan vaikuttaa omaan oppimiseensa opettajan ohjauksessa. Opetuksen perustana on konstrukttiivinen oppimiskäsitys, jonka mukaan uusi oppiaines rakentuu aiemmin opitun varaan kehittämällä ja muokaten sitä. Oppilas vastaanottaa uutta oppiainesta ja prosessoi sitä sekä tanssitunneilla tapahtuvien fyysisten harjoitusten kautta että kognitiivisesti omia käsityksiään muokaten. Opintojen edetessä tanssitekniset taidot karttuvat ja samalla oppilaan käsitys tanssin mahdollisuuksista ilmaisumuotona laajenee ja syvenee.

2.4 Tanssikoulutuksen ja opetuksen yleiset tavoitteet

Tanssin opetuksen tavoitteina ovat oppilaan tanssiteknisten taitojen sekä oman ilmaisun ja luovuuden kehittäminen tanssin avaamien kanavien kautta. Teknisten taitojen karttuessa myös oman ilmaisun mahdollisuudet kehittyvät. Tavoitteena on kannustaa eri-ikäisiä tanssinopiskelijoita tuomaan esille oma luova potentiaalinsa.

Opetuksen tulee välittää oppilaalle hänen taitotasoaan vastaavat, laajat ja monipuoliset tanssitaiteeseen liittyvät taidolliset ja tiedolliset valmiudet. Opetuksen tulee myös tutustuttaa tanssin historiaan ja nykysuuntauksiin tanssitietouden kurssilla. Opetus tapahtuu yksilöä ja ryhmää kunnioittavassa ja tukevassa ilmapiirissä, jossa jokainen oppilas huomioidaan tasapuolisesti. Tavoitteena on oppilaan minäkuvan kehittäminen ja itsetunnon tukeminen. Tanssikoulutuksen tulee tukea ja edistää terveellisiä elämäntapoja. Tanssijan vuorokausirytmä on säännöllinen, sisältäen tarpeeksi lepoa sekä terveellisen ruokavalion.

Opetukseen liittyen kaikilla opetuksen antajilla sekä oppilailta on oikeus ja velvollisuus osallistua esiintymistoimintaan. Tanssi- ja musiikkiopetusta sekä pienimuotoisemmat esiintymiset antavat niin tanssijoille antoisia ja opettavia kokemuksia.

Tanssin yleisen oppimäärän syventävät opinnot suoritettuaan oppilas voi siirtyä laajan oppimäärän opintoihin ja ne suoritettuaan hän on saavuttanut tarvittavat valmiudet pyrkiä tanssin ammatillisiin opintoihin.

2.5 Tanssin perusopetuksen laaja oppimäärä

Lahden Tanhujat ry:n tanssin opetuksen laajan oppimäärän opetuksen tehtävä on järjestää suunnitelmallista ja tavoitteellista, vuosittain etenevää tanssin opetusta. Opetus on pääsääntöisesti ryhmäopetusta. Tanssin opetus koostuu varhaisiän tanssikasvatuksesta, tanssin perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Tanssin laajan oppimäärän muodostavat perusopinnot ja syventävät opinnot. Varhaisiän tanssikasvatukseen osallistuminen ei ole edellytys tanssin laajan oppimäärän suorittamiselle.

Tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman mukaan etenevillä oppilailta pääaine perusopinnoissa määräytyy opetuksen antajan pääoppiaineen mukaisesti, siten että opetukseen kuuluu pääaine ja sivuaine. Lisäksi perusopintoihin liittyvät erilaiset täydentävät kurssit ja opintoretket sekä vapaavalintaiset sivuaineet. Esiintymistoiminta on tärkeä osa opintoja.

Syventävissä opinnoissa pääaineeksi valitaan joko suomalainen kansantanssi/nykytanssi/jazztanssi. Sivuaineena pääaineopiskelijoilla on joku toinen edellä luetelluista tanssimuodoista sekä lisäksi karakteritanssi/etniset tanssit ja ajan ilmiöt. Syventäviin opintoihin sisältyy erilaisia täydentäviä sivu- ja lisäaineita kuten kehonhuolto, tanssietä, kulttuuri- ja taidehistoria, musiikki, opintoretket ja erikoiskurssit. Esiintymistoiminta kuuluu osaksi jokaisen oppilaan opintoja.

Saadakseen laajan oppimäärän mukaisten perusopintojen ja syventävien opintojen päättötodistukset, tulee oppilaan noudattaa laadittua opetussuunnitelmaa.

3. TANSSIKOULUTUKSEN RAKENNE

Tanssikoulutus jakautuu kolmeen osaan:

- 1) Varhaisiän tanssikasvatus (valmentavat opinnot)
- 2) Tanssin perusopinnot
- 3) Tanssin syventävät opinnot

3.1. VARHAISIÄN TANSSIKASVATUS

Varhaisiän tanssikasvatukseen liittyvät valmentavat opinnot on suunnattu 3-8 vuotiaalle oppilaille. Opetuksen antajista riippuen eri tanssimuotoja noudattaen valmentavat opinnot koostuvat seuraavista oppiaineista:

- Lastentanssi (3-5 vuotiaat ja 5-6 vuotiaat oppilaat)
- Esiopinnot (6-7 vuotiaat oppilaat)
- Alkeisopinnot (7-8 vuotiaat oppilaat).

Opetusta voidaan antaa myös erityisryhmittäin kuten poikien tanssissa.

3.1.1 Tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Varhaisiän tanssikasvatuksen tavoitteena on tutustuttaa lapsi oman kehonsa liikemahdollisuuksiin ja rohkaista lasta luovuuteen ja liikkumiseen. Tavoitteena on tukea lapsen motorista, liikunnallista ja sosiaalista kehitystä sekä kasvattaa hänen itsetuntoaan myönteisten oppimiskokemusten avulla. Varhaisiän opinnot luovat pohjan tanssin myöhemmille opinnoille.

Tanssi koostuu mm. kuntotekijöiden, taitotekijöiden ja perusliikkeiden yhdessä muodostamista yleisistä liikevalmiuksista ja niiden välisestä vuorovaikutuksesta. Tanssin varhaiskasvatuksessa tärkeä taidekasvatuksen elementti edellä mainittujen ominaisuuksien kehittämiseksi on leikki. Tanssinopetuksen avulla tuotetaan iloa ja nautintoa, tuodaan esille sisäisen motiivin merkitys sekä rohkaistaan spontaaniuteen, vapauteen ja aktiiviseen toimintaan.

Valmentavissa opinnoissa keskitytään perusliikkeiden harjoitteluun ja luodaan perusliikkeiden liikevarasto. Tavoitteena on vähitellen parantaa liikesuorituksen laatua: joustavuutta, voimaa, tarkoituksenmukaisuutta, liikerytmiä ja liikkeiden yhdistelyn taitoa. Ketteryyttä vaativia harjoituksia toistetaan riittävästi siten että hermostolliset yhteydet alkaisivat järjestäytyä.

Esi- ja alkeisopetus sisältää jonkin verran tanssiteknistä liikekieltä ja sanastoa. Luovan spontaaniuden säilyminen ja asioiden oppiminen leikin ja luovan eläytymisen kautta on edelleen tärkeä osa opintoja. Keskeinen opetusmenetelmä tavoitteiden saavuttamiseksi on tarjota oppilaille erilaisia tehtäviä ja rooleja näytösten ja satutanssiprojektioitten puitteissa.

3.1.2 Opiskeluympäristö ja opetusjärjestelyt

Lukuvuoden ja oppituntien pituudet määritellään siten, että opetushallituksen asettaman taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaiset tavoitteet ovat saavutettavissa (määräys 38/011/2002).

Opetus tapahtuu tanssinopetukselle varatuissa tiloissa. Oppitunnille saavutaan täsmällisesti sekä asianmukaisesti varustautuneena. Poissaolot ilmoitetaan opettajalle.

Lukuvuosi jakautuu kolmeen jaksoon:

1. jakso: syyskuusta joulunäytökseen
2. jakso: tammikuusta kevätnäytökseen
3. jakso: kesäkuukaudet; kotimaiset tanssitapahtumat

3.1.3 Oppilasarviointi

Varhaisiän tanssikasvatuksessa oppilasarviointi tapahtuu suullisesti. Opettaja antaa oppilailleen tunnilla palautetta. Syys- ja kevätlukukauden päätöstunneilla huoltajat ovat mukana ja tällöin opettaja antaa heille suullisen palautteen oppilaiden edistymisestä. Opettajan tai huoltajan aloitteesta voidaan järjestää palautetuokio myös kahden kesken huoltajan ja opettajan välillä.

3.1.4 Todistus

Varhaisiän opintojen päättyessä oppilas saa kevätlukukauden lopussa todistuksen suorittamistaan opinnoista.

3.2 TANSSIN PERUSOPINNOT

Lahden Tanhuujat ry:n perusopinnot on suunnattu 8-16 -vuotiaille oppilaille. Pääaineina on suomalainen kansantanssi/jazztanssi/nykytanssi. Laajan opetussuunnitelman mukaan etenevillä oppilailla pääaineen lisäksi on yksi sivuaine. Sivuaineita voivat olla karakteritanssi, nykytanssi, jazztanssi, etniset tanssit, ajan ilmiöt, musiikki- ja laulunopetus sekä esiintymistoiminta, kehonhuolto, tanssietous sekä lukuvuosittain järjestettävät erikoiskurssit.

3.2.1 Tavoitteet ja keskeiset sisällöt opintokokonaisuuksittain

Tanssin yleisen oppimäärän opetuksessa on tavoitteena saada oppilas kokemaan tanssin ja liikunnan iloa. Opetuksen tavoitteena on antaa elämyksiä, saada oppilas kokemaan ja ymmärtämään tanssi fyysisen toiminnan ja luovuuden sekä tietojen oppimisen kautta. Oma kokemusperäinen suhde tanssiin luo pohjaa kulttuurimyönteisyydelle ja elinikäiselle tanssiharrastukselle.

Opetuksen tavoitteena on johdattaa oppilas pitkäjänteisen työskentelyn piiriin sekä ymmärtämään toiston merkitys harjoittelussa ja oppimisessa. Opetuksen tehtävä on osaltaan tukea oppilaan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia sekä omasta terveydestä ja ravitsemuksesta huolehtimista.

Opetuksen tulee kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssin tapahtumiin ja esityksiin myös kuulijana ja katsojana sekä antaa valmiuksia käyttää erilaisia ympäristön tarjoamia kulttuuripalveluita.

Opetuksen suunnittelussa otetaan huomioon sukupuolten erilaiset oppimisvahvuudet eri ikäkausina.

Kaikkien eri tanssitekniikoiden opetuksessa pyritään mm. kehon linjauksen hahmottamiseen ja harjaanuttamiseen, nopeuden, liikkuvuuden ja yleisten taitotekijöiden harjoittamiseen sekä oman kehon tuntemusten ja hallinnan lisääntymiseen sekä vakiinnuttamiseen. Tavoitteena on myös liikesujuvuuden harjaantuminen, pidempien liikesarjojen hahmottaminen ja muistaminen sekä liikelaajuuden että luovan ajattelun ja itseilmaisun taitojen kehittyminen.

Tavoitteena on herättää oppilaassa halu uuden oppimiseen ja aktiiviseen osallistumiseen opiskeluprosessissa. Tavoitteellisessa tanssinopiskelussa oppilas on opetus-oppimisprosessin aktiivinen osapuoli ja voi itse toiminnallaan vaikuttaa omaan oppimiseensa.

3.2.2 Aikuisten tanssiopinnot

Aikuisten opetuksessa noudatetaan tanssin yleisen oppimäärän opintokokonaisuuksissa määriteltyjä tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetusta järjestettäessä otetaan kuitenkin huomioon aikuisten elämäkokemus, fyysinen kunto ja mielenkiinnon kohteet.

Opetus voi painottua esimerkiksi liikkuvuuden ylläpitoon ja parantamiseen, ilmaisun ja luovuuden kehittämiseen, olemassa olevien taitojen herättämiseen ja uusien taitojen löytämiseen, virkistykseen ja rentoutumiseen sekä tutustumiseen tanssiin kulttuurimuotona.

3.2.3 Opiskelu ympäristö ja opetusjärjestelyt

Lukuvuoden ja oppituntien pituudet määritellään siten, että opetushallituksen asettaman taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaiset tavoitteet ovat saavutettavissa (määräys 38/011/2002).

Oppilaan tulee noudattaa laadittua opetussuunnitelmaa. Poissaolot ilmoitetaan opettajalle.

Opetus tapahtuu tanssinopetukselle varatuissa tiloissa. Tanssitunnille saavutaan täsmällisesti sekä asianmukaisesti varustautuneena.

Lukuvuosi jakautuu kolmeen jaksoon:

1. jakso: syyskuusta joulunäytökseen
2. jakso: tammikuusta kevätnäytökseen
3. jakso: kesäkuukaudet; koti- ja ulkomaiset tapahtumat ja festivaalit

3.2.4. Oppilasarviointi

Arviointi perustuu opettajan ja oppilaiden väliseen arviointikeskusteluun. Arvioinnin tulee olla kannustavaa ja rakentavaa. Arviointikeskustelu pidetään syys- ja kevätlukukauden päätöstunneilla ryhmän ja opettajan kesken. Perusopinnot loppuvaiheessa arviointikeskustelut tapahtuvat kahden kesken.

Opettaja antaa palautetta oppilaan kehityksestä tämän huoltajalle ajan sallimissa puitteissa.

Opettajan tai huoltajan toivomuksesta voidaan järjestää aika palautteen tai arvioinnin antamiselle.

3.2.5. Todistus

Suoritettuaan tanssin laajan oppimäärän perusopinnot oppilas saa opintokirjaan merkityn päättötodistuksen, jossa on seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän/ oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- sanallinen arvio
- taiteen perusopetuksen järjestämisluvan päivämäärä (kunnan päätös hyväksyä opetuksen antaja taiteen perusopetuksen antajaksi)
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että tanssin oppimäärä sisältää perusopetuksen ja syventävät opinnot

3.3 TANSSIN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Tanssin laajan oppimäärän syventävät opinnot aloitetaan pääsääntöisesti 14-16 vuoden ikäisenä.

Opinnot kestävät tavallisesti kolme vuotta. Voidakseen aloittaa syventävät opinnot tulee opiskelija olla suorittanut tanssin perusopinnot tai hänen tulee jollain muulla tavalla osoittaa kypsyytensä syventävien opintojen suorittamiseen.

Opiskelija valitsee pääaineekseen joko suomalainen kansantanssi/jazztanssi/nykytanssi. Sivuaineita voivat olla karakteritanssi, nykytanssi, jazztanssi, etniset tanssit, ajan ilmiöt, musiikki- ja laulunopetus sekä esiintymistoiminta, kehonhuolto, tanssietous sekä lukuvuosittain järjestettävät erikoiskurssit..

3.3.1 Tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Syventävien opintojen tavoitteena on kehittää ja syventää opiskelijan tanssillisia ja tiedollisia valmiuksia monipuolisesti. Tavoitteena on, että opiskelija omassa pääaineessään saavuttaisi vahvat

tanssitekniset perustaidot, joita sivuaineen opinnot tukevat ja laajentavat. Runsaan esiintymistoiminnan kautta pyritään ilmaisullisten taitojen kehittämiseen.

Opetuksen lähtökohtana on yksilöllisten erojen huomioiminen ja jokaisen tanssijan henkilökohtaisten valmiuksien ja osaamisen tukeminen ja vahvistaminen. Tanssinopiskelijoiden itsearviointia pyritään kehittämään sekä toteuttamaan opetus siten, että opiskelija oivaltaa oman aktiivisen roolinsa merkityksen uuden oppiaineen sisäistämässä. Opettaja rohkaisee opiskelijaa itsenäiseen tiedonhankintaan sekä vuorovaikutukseen ja keskusteluun tanssia koskevissa kysymyksissä.

Tavoitteena on edelleen, kuten jo perusasteen opinnoissa, yleisten taitotekijöiden harjoittaminen, oman kehon tuntemusten ja hallinnan lisääntyminen sekä liikesujuvuuden harjaantuminen. Käsitystä tanssista taiteenajoina pyritään syventämään. Opiskelijalle pyritään luomaan käsitys mahdollisuudesta kehittyä kohti taiteen ammattilaisuutta. Kolmantena opintovuonna tehtävä tanssillinen oppinäytetyö on prosessi, jonka kuluessa opiskelija ottaa aiempaa enemmän vastuuta omasta luovasta ja taiteellisesta työskentelystään.

3.3.2 Opiskeluympäristö ja opetusjärjestelyt

Lukuvuoden ja oppituntien pituudet määritellään siten, että opetushallituksen asettaman taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaiset tavoitteet ovat saavutettavissa (määräys 38/011/2002).

Oppilaan tulee noudattaa laadittua opetussuunnitelmaa. Poissaolot ilmoitetaan opettajalle.

Opetus tapahtuu tanssinopetukselle varatuissa tiloissa. Tanssitunnille saavutaan täsmällisesti sekä asianmukaisesti varustautuneena.

Lukuvuosi jakautuu kolmeen jaksoon:

1. jakso: syyskuusta joulunäytökseen
2. jakso: tammikuusta keväänäytökseen
3. jakso: kesäkuukaudet; koti- ja ulkomaiset festivaalit ja tapahtumat

3.3.3 Oppilasarviointi

Oppilasarviointi tapahtuu suullisesti oppitunneilla opettajan ja opiskelijoiden kesken sekä opettajan ja opiskelijan välisessä kahdenkeskisessä palautekeskustelussa. Palautekeskustelu pidetään kevään päätöstunnilla, mutta tarvittaessa palautekeskusteluja voi olla useamminkin.

Syventävien opintojen kolmantena opintovuonna oppilaat valmistavat oppinäytetyön ja arvioivat siinä prosessin edistymistä sekä omaa oppimistaan. Työn valmistuttua opiskelijat kirjoittavat oppinäytetyöstään tiivistelmän. Tiivistelmä on yhteenveto teoksen tai esittämisen prosessin valmistamisen olennaisimmista vaikutteista ja vaiheista.

3.3.4 Todistus

Suoritettuaan tanssin syventävät opinnot oppilas saa päättötodistuksen, jossa on seuraavat asiat:

- todistuksen myöntävän koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan päättösuoritus, kokonaisarvosana, erillinen arvosana lopputyöstä, sanallinen arvio, suorituksen ajankohta
- rehtorin/yhteisön puheenjohtajan allekirjoitus ja oppilaitoksen/yhteisön leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämislupa, päiväys ja luvan numero ja/tai kunnan taiteen perusopetuksen antajaksi nimeämisen päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että tanssin oppimäärä sisältää perusopetuksen ja syventävät opinnot
- arvosana-asteikko

Syventävien opintojen päättötodistus on samalla todistus koko tanssin perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.

4 TANSSILAJIT

Kaikkien tanssilajien opintokokonaisuuksissa on lähtökohtana, että oppilas ymmärtää kunkin tanssinlajin koostuvan useista eri tekijöistä. Valitsemassaan tanssilajissa oppilaat kehittävät tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan sekä tutustuvat muun muassa tanssilajin perusliikemateriaaliin sekä terminologiaan.

4.1 Suomalainen kansantanssi

Tavoitteena on, että oppilas

ymmärtää suomalaisen kulttuuriin ja sen alueellisiin erityispiirteisiin liittyviä elementtejä

ymmärtää suomalaisen kansantanssitekniikan perusteita
 tuntee suomalaisen kansantanssin historiaa ja nykypäivää
 hallitsee tanssien perusrhythmejä ja tunnistaa joitakin erityisrytmejä
 tunnistaa kansantanssiin liittyvää lauluperinnettä
 kehittää omaa tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan.

Keskeiset sisällöt:

jalkatekniikkaa, askelikkoja ja tanssiotteita
 suomalaista laulu-, loru- ja leikkiperinnettä
 lajiin liittyvää tapa- ja opiskelukulttuuria
 itäinen, läntinen, yleissuomalainen ja uusi suomalainen kansantanssi
 lajiin liittyvää tanssin ja musiikin historiaa
 lajiin liittyvä rytmitys ja musiikin dynaamiset vaihtelut.

4.2 Nykytanssi

Tavoitteena on, että oppilas

tuntee nykytanssin elementtejä, kuten tekniikkaa, terminologiaa, ilmaisua ja tyyliä.
 kehittää tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan
 löytää oman liikelaatunsa ja -materiaalinsa ja tunnistaa erilaisia liikelaatuja.

Keskeiset sisällöt:

nykytanssin perusliikemateriaalia ja terminologiaa
 nykytanssin perinteiden ja eri suuntauksien olemassaolon ymmärtäminen
 tekniikan ja improvisaation yhdistäminen
 esiintymistaitoja.

4.3 Jazztanssi

Tavoitteena on, että oppilas

tuntee jazztanssin traditiota ja elementtejä, kuten terminologiaa, tekniikkaa, ilmaisua ja tyyliä

kehittää omaa tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan
 tuntee jazztanssin historiaa ja nykypäivää
 ymmärtää musiikin rytmin merkityksen jazztanssissa.

Keskeiset sisällöt:

perusliikemateriaalia ja terminologiaa
 jazztanssin taustaa ja historiaa
 oman liikeilmaisun löytämiseen tähtäviä harjoituksia
 rytmisyys, isolation
 esiintymistaitoja.

4.4 Karakteritanssi

Tavoitteena on, että oppilas

tuntee lajikohtaisen tanssin traditiota ja elementtejä, kuten tekniikkaa, terminologiaa, ilmaisua ja tyyliä

tuntee suomalaisen kansantanssin ja karakteritanssin tärkeimmät eroavaisuudet
 kehittää omaa tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan
 ymmärtää kyseisen tanssilajin kansaan ja kulttuurin liittyviä erityispiirteitä.

Keskeiset sisällöt:

tanssilajin perusliikemateriaalia ja terminologiaa
 tanssitekniikkaa
 lajille ominaista taiteellista ilmaisua
 lajiin liittyvää tapa- ja opiskelukulttuuria
 lajiin liittyvää tanssin ja musiikin historiaa.

4.5 Etniset tanssit

Tavoitteena on, että oppilas

tuntee lajikohtaisen tanssin traditiota ja elementtejä, kuten tekniikkaa, terminologiaa, ilmaisua ja tyyliä

kehittää omaa tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan
 ymmärtää kyseisen tanssilajin kansaan ja kulttuurin liittyviä erityispiirteitä.

Keskeiset sisällöt:

tanssilajin perusliikemateriaalia ja terminologiaa
 tanssitekniikkaa
 lajille ominaista taiteellista ilmaisua
 lajiin liittyvää tapa- ja opiskelukulttuuria
 lajiin liittyvää tanssin ja musiikin historiaa.

4.6 Ajan ilmiöt

Tavoitteena on, että oppilas

tutustuu ajalle tyypillisiin tanssityyleihin
 tuntee lajikohtaisen tanssin elementtejä, kuten tekniikkaa, terminologiaa, ilmaisua
 ja tyyliä

kehittää omaa tanssiteknistä ja taiteellista ilmaisuaan.

Keskeiset sisällöt:

lajille tyypillistä liikemateriaalia, termejä ja kulttuuria
 kehonhallintaa
 nuorten tanssikulttuureja
 eri tyyllilajeja ja niiden taustoja.

4.7 Esiintymistoiminta

Tavoitteena on, että oppilas

ymmärtää tanssin esittävänä taidemuotona ja vuorovaikutuksena tanssin tekijöiden
 ja yleisön välillä

ymmärtää tanssiteoksen useamman taiteenalan synteesinä ja eri vaiheista ja osista
 koostuvana kokonaisuutena

kykenee ilmaisemaan itseään tanssin keinoin ja rohkaistuu käyttämään ilmaisutaitojaan
 esiintymistilanteissa

ymmärtää tanssiteoksen prosessina.

Keskeiset sisällöt:

omaa ilmaisua ja esiintymistä
 lavastukseen, puvustukseen, koreografiaan ja maskeeraukseen tutustumista
 käsikirjoituksen/synopsiksen laatimista
 esityksen tuottamisen osa-alueisiin tutustumista.

4.8 Taiteidenvälisyys

Tavoitteena on, että oppilas

tutustuu johonkin muuhun taiteenalaan

perehtyy jonkin muun taidelajin tiedollisiin ja teknisiin perusteisiin

oppilas omaksuu keinoja, joilla tanssi ja kyseinen taidelaji voidaan elävästi yhdistää
 kokonaisuudeksi.

Keskeiset sisällöt:

kyseisen taidelajin historiaa, taustaa ja perustekniikkaa
 taidelajiin kuuluvaa tapa- ja opiskelukulttuuria sekä alan perusterminologiaa
 mahdollisuuksien mukaan vierailuja esimerkiksi taidenäyttelyihin, konsertteihin,
 teatteriesityksiin.

4.9 Tanssitieto

Tavoitteena on, että oppilas

kykenee luomaan kokonaiskuvan taidetanssista

hahmottaa taidetanssin monimuotoisuuden

ymmärtää länsimaisen taidetanssin osana laajempaa tanssikulttuuria

hahmottaa taidetanssin omana taiteen alueenaan

tutustuu oman tanssiperinteen historiallisiin ja kulttuurisiin taustoihin

oppi arvioimaan näkemäänsä ja perustelemaan omia käsityksiään.

Keskeiset sisällöt:

tanssin eri tyyllilajeihin ja tekniikoihin tutustumista
 tanssin historiaa

tutustumista erilaisiin teoksiin ja niiden musiikkiin eri lajeille ominaisia piirteitä.

4.10 Oppilaitoksen oma opintokokonaisuus

Tavoitteena on, että opintokokonaisuus

tukee oppilaan edistymistä tanssinopiskelussa

tukee oppilaan taidollista ja tiedollista osaamista tanssinopetuksessa sekä kyseisessä lajissa.

Keskeiset sisällöt:

lajin taustaa ja perustekniikkaa

mahdollisuuksien mukaan opintokokonaisuuden tavoitteita tukevia vierailuja esimerkiksi taidenäyttelyihin, konsertteihin, teatteriesityksiin

tapa- ja opiskelukulttuuria sekä alan perusterminologiaa.

5 OPETUKSEN YKSILÖLLISTÄMINEN

Tanssinopetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset erot. Mikäli oppilas vammaisuuden, sairauden tai muun vastaavan syyn takia ei pysty osallistumaan normaalin opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen, laaditaan hänelle henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Henkilökohtainen opetussuunnitelma voidaan laatia myös esimerkiksi syventävien opintojen opiskelijalle, joka pyrkii suorittamaan opintonsa normaalista poikkeavassa aikataulussa.

6 OPPILAAKSI OTTAMINEN JA OPPILASPAIKAN MENETTÄMINEN

Oppilaaksi ottamisesta päättää opetuksen antaja. Oppilaspaikan menettämisestä päättää rehtori/puheenjohtaja opettajaa kuultuaan. Tilanteessa, jossa erottamista joudutaan harkitsemaan, keskustele opettaja ensin oppilaan ja tämän huoltajan kanssa. Sen jälkeen päätöksentekijä on yhteydessä huoltajaan ja tekee asiaa koskevan päätöksen.

6.1 Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen

Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta päättää kyseisen oppiaineen opettaja. Oppilaan tulee esittää todistus aikaisemmin suorittamiensa opintojen laajuudesta. Opettaja sijoittaa oppilaan aiempien opintojen perusteella sopivaan tasoryhmään. Lukukauden edetessä opettaja voi siirtää oppilaan toiseen tasoryhmään mikäli katsoo sen tarpeelliseksi.

Hakeutuessaan suorittamaan tanssin laajan oppimäärän syventäviä opintoja, tulee oppilaan esittää todistus tanssin laajan oppimäärän perusopintojen tai muiden vastaavien opintojen suorittamisesta. Erilaiset opinnäytteet hyväksytään tapauskohtaisesti soveltaen. Oppilasta voidaan tarvittaessa pyytää esittämään tanssinäyte, ennen kuin hänet hyväksytään suorittamaan syventäviä opintoja.

7 YHTEISTYÖTAHOT

Mahdollisimman runsas yhteistyö eri tahojen kanssa nähdään opetustoimintaa rikastavana asiana. Yhteistyötä ja vuorovaikutusta toteutetaan sekä oppilaiden huoltajien ja kotien, että muiden kasvatus-, kulttuuri- ja taideyhteisöjen ja -laitosten kanssa.

7.1 Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa

Opetuksen antajan ja kotien välinen yhteydenpito ja tiedottaminen ovat tärkeä osa toimivaa opiskeluympäristöä. Lahden Tanhujat julkaisee säännöllisesti toimintakertomuksen.

Opettajat vastaavat opetusta koskevien tiedotteiden jakamisesta koteihin. Opettajat tiedottavat ylimääräisistä harjoituksista tai muista aikataulumuutoksista. Opettajat ovat myös tarvittaessa tavattavissa oppituntien alussa ja lopussa. Opettajat tapaavat säännöllisesti syys- ja kevätkauden päätöstunneilla pienimpien oppilaiden huoltajat, tiedottaen ajankohtaisista asioista ja antaen suullista palautetta oppilaiden edistymisestä.

7.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Yhteistyötä toteutetaan erilaisten kasvatus- ja kulttuuritahojen, kuten koulujen, musiikkioppilaitosten, seurakunnan, tanssi- ja taidealan yhdistysten ja tanssikoulujen kesken. Yhteistyö muiden kulttuuria tuottavien tahojen kanssa koetaan opetustoimintaa rikastavana sekä taidekasvatukseen liittyviä käsityksiä laajentavana ja syventävänä asiana. Yhteistyö esimerkiksi erilaisten produktioiden muodossa tuo tanssia ja musiikkia opiskeleville lapsille ja nuorille antoisia ja uusia kokemuksia.

8 KULTTUURITOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

Lahden Tanhujat ry osallistuu resurssiensa sallimissa puitteissa mahdollisimman runsaasti oman alueensa kulttuuritoimintaan, sekä pyrkii seuraamaan tanssitaidetta kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Oman alueen ulkopuolella tapahtuvaan kulttuuritoimintaan osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Yhdistys osallistuu sekä ulkomaisiin että kotimaisiin tanssitapahtumiin

8.1 Oman alueen kulttuuripalveluiden tuottaminen ja niihin osallistuminen

Lahden Tanhujat järjestää tanssinäytöksen keväällä ja jouluna. Lisäksi oppilaat esiintyvät eri tilaisuuksissa yhdistyksen yhteistyökumppaneiden tai muiden tahojen järjestämissä tapahtumissa ja tilaisuuksissa sekä käytettävissä olevien resurssien puitteissa lähialueen kouluissa. Esiintymistilaisuuksia pyritään lisäämään.

8.2 Kansallisen ja kansainvälisen tanssitaiteen ja sen kehityksen seuraaminen

Lahden Tanhujat pyrkii seuraamaan kansallista ja kansainvälistä tanssitaidetta mm osallistumalla ulkomaisille festivaaleille. Vuosittain pyritään järjestämään opintoretki johonkin tanssiesitykseen. Syventävissä opinnoissa opiskeleville oppilaille järjestetään tanssitietokursseja.

9 OPPILAITOKSEN ITSEARVIOINTI

Itsearviointi on tärkeä osa tanssin opetuksen kehittämisen keinona. Sen tarkoituksena on palvella toiminnan eri osa-alueita ja ottaa niin kodin kuin oppilaitoksen tarpeet huomioon. Lahden Tanhujien johtokunta ja ohjaajat päättää vuosittain tavoista, miten itsearviointia toteutetaan taiteen perusopetuksen piirissä.